

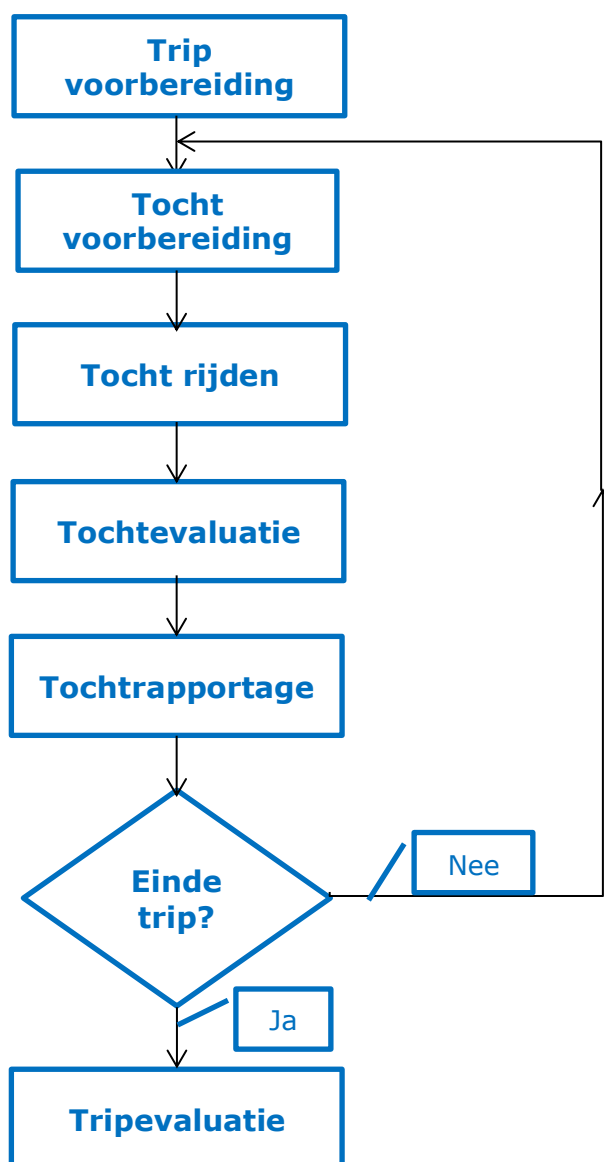
Oefening HLSK-clubtocht organiseren

Het organiseren van een meerdaagse trip, onder de vlag van de HLSK, is geen sinecure. Er komen veel facetten bij kijken. Deze oefening is erop gericht de verschillende stadia van een meerdaagse trip te doorlopen. Na het afronden kan een gidsenkoppel "op papier" een trip organiseren.

Een meerdaagse trip bevat gewoonlijk meerdere dagtochten. Van de dagtochten worden de voorbereiding, evaluatie en rapportage besproken. Het daadwerkelijke leiden van een groep op het ijs (de dagtocht) wordt niet in deze oefening behandeld/geoefend. De inhoudelijke ijskennis die daarbij benodigd is, worden in afzonderlijke theorielessen behandeld. Het gaat in deze oefening om de "container", het organiseren van een meerdaagse trip naar Zweden.

In schemavorm

Een meerdaagse trip ziet er in schemavorm als volgt uit:

Tripvoorbereiding

De tripvoorbereiding vindt gewoonlijk in Nederland plaats. In deze fase probeer je alles van de trip te regelen wat van te voren geregeld kan worden, zodat je – eenmaal op weg – zoveel mogelijk je handen vrij hebt voor de dagtochten en logistieke/sociale zaken die ter plekke pas kunnen worden geregeld. Belangrijke ‘mijlpalen’ in de voorbereiding zijn:

- Aankondiging op Skridskonät van de trip, inclusief globale schets van het plan
- Goedkeuring door de gidsen van ingeschreven deelnemers (uitrusting, niveau, deelnemersopleiding, eigen verklaring te vinden op www.hlsk.nl pagina Deelnemers)
- Beoordeel zelf of een deelnemer in de groep past qua samenwerking, attitude, snelheid: het gidskoppel is bevoegd deelnemers te weigeren (of op voorhand bepaalde deelnemers te vragen om mee te gaan op de trip)
- Meerdere informerende emails aan de ingeschreven deelnemers (zie voorbeeldbrief)
- Globale monitoring van ijs- en weersituatie gedurende een (lange) periode voor de trip
- Verwachtingsmanagement richting deelnemers omtrent schaatskansen
- Takenverdeling: doorgaans delegeren de gidsen de volgende taken aan deelnemers:
 - o *Transportmanager*: vliegtickets boeken indien gevlogen wordt; huurbedrijf of twee huurauto's regelen; chauffeurs vragen; onderhoud en tanken; ijs krabben
 - o *Boodschappenmanager*: houdt vooraf en tijdens de trip bij wat er wanneer gekocht moet worden; kiest degene uit die mee gaat de winkel in (niet meer dan twee personen boodschappen laten doen!); pakt 's morgens de kratten in en checkt de koelkast; verdeelt aan het einde wat over is.
 - o *Kookploeg*: vaak meerdere deelnemers die ieder een of twee maaltijden regelen. Ze mogen zelf kiezen of de maaltijd vantevoren prepareren en meenemen, of dat ze ter plekke met de boodschappenmanager regelen wat er ingekocht moet worden.
 - o *Rapporteurs*: een of twee deelnemers die overdag zorgen dat er leuke foto's en filmpjes gemaakt worden; zij schrijven na afloop van de dagtocht een attractieve en juiste tekst in het tocht rapport op SN, inclusief verslag van de evaluatie die de gidsen (vaak tijdens het diner) met de deelnemers doen.
 - o *Penningmeester*: regelt alle financiën en zorgt dat iedereen zijn/haar deel betaald heeft c.q. geld terugkrijgt als hij/zij teveel betaald heeft.
- Logistieke afspraken: tijden, vervoer, eten en drinken, verzamelplaats, heenreis, kosten, opties voor overnachtingen, boodschappen, et cetera. Overigens komen deze logistieke zaken *iedere dag* terug, maar worden ze hieronder niet meer besproken.

Tochtvoorbereiding

De tochtvoorbereiding van de eerste dagtocht vindt gewoonlijk half in Nederland en half tijdens de heenreis plaats. De tweede tot en met de laatste tochtvoorbereidingen vinden in Zweden plaats. In de tochtvoorbereiding staan de attractiviteit en de veiligheid van de komende dagtocht centraal. Belangrijke ‘mijlpalen’ in de tochtvoorbereiding zijn onder andere:

- Gedetailleerde monitoring van ijs- en weersituatie in het doelgebied
- Keuze van de schaatsplek voor de dagtocht en opstellen plan A
- Logistieke keuzes voor de dagtocht (tijden, startpunt, parkeren, et cetera)
- Risico-inventarisatie van de dagtocht
- Uitwijkplan voor de dagtocht (plan B)
- Bespreking van de dagtocht met de deelnemers
- Indien risico meer dan normaal risico bespreken met de deelnemers
- Eventuele risico verminderende maatregelen bespreken en doorvoeren
- Uitrusting checken van alle deelnemers

- Her-evaluatie van informatie en gemaakte keuzes zo dicht mogelijk op de start van de dagtocht

Tocht schaatsen

Het leiden en rijden van een dagtocht wordt in deze les niet verder uitgewerkt. Wel is het belangrijk om te onthouden dat ook tijdens de tocht vaak al geevalueerd c.q. wensen kenbaar gemaakt worden. Als de gidsen een paar gehoorde punten onthouden om daar 's avonds op terug te komen, geeft dat vertrouwen aan de deelnemers.

Tochtevaluatie

Aan het eind van de dagtocht wordt in de groep het verloop en de resultaten van de dag besproken. De tochtevaluatie kan al op het ijs, in het zicht van de auto, beginnen en voortduren totdat iedereen 's avonds naar bed is. Bij het ontbijt de volgende dag komen vaak nog nieuwe zaken naar voren, omdat mensen over de gebeurtenissen na hebben kunnen denken. Het diner 's avonds is een goed moment om de tocht evaluatie (kortdurend) een formeel karakter te geven. Wat ging er goed en wat kan er volgende keer beter? Is iedereen nog in goede conditie? Alle deelnemers worden in de gelegenheid gesteld hun zegje te doen. Complimenten worden uitgedeeld. Foto's en filmpjes worden bekeken. De gidsen vertellen over hun ervaringen. De attractiviteit en de veiligheid worden expliciet besproken. De verwachtingen van de deelnemers en de gidsen en de realiteit van de dag worden op elkaar afgestemd.

Tochtrapportage

Voor, tijdens en na de tochtevaluatie worden de feiten van de dagtocht vastgelegd op Skridskonät (SN). Gewoonlijk worden ijsobservatie(s) en een 1^e versie van het tochtrapport met GPS-spoor al voor het avondeten op SN gezet, om de ijsinformatie zo snel mogelijk aan anderen beschikbaar te stellen. Het tochtrapport wordt normaal gesproken na de tochtevaluatie op SN aangevuld. In het eerste tochtrapport van de trip kunnen feitelijkheden over de tripvoorbereiding en heenreis benoemd worden. In het laatste tochtrapport van de trip kunnen feitelijkheden en lessons learned van de trip als geheel vastgelegd worden. Op deze manier vormen alle tochtrapporten gezamenlijk de rapportage van de hele trip. De belangrijkste producten van de tochtrapportage:

- ijsobservatie(s) met feitelijkheden, geen speculaties
- tochtrapport met gekoppeld GPS-spoor en eventueel foto's en video's (openbaar)
- algemene ervaringen
- eventueel: kort bericht aan ijsrapporteur (bellen, email, SMS) dat alles ok is

Prioriteiten stellen: tochtevaluatie en tochtvoorbereiding lopen door elkaar

Voor het gidskoppel is het na het schaatsen van de dagtocht hard werken. Met het zoeken en boeken systeem (eerst schaatsplek van morgen zoeken, dan pas de vandrарhem boeken) wordt de kans op goed schaatsijs vergroot. Dit vereist echter veel ervaring en snelheid met informatie verzamelen. Het boeken/zoeken systeem (de dichtstbijzijnde vandrарhem boeken, dan de schaatsplek zoeken) geeft 's avonds meer rust, maar leidt er toe dat er gemiddeld de volgende ochtend meer met de auto moet worden gereden, hetgeen ten koste kan gaan van de schaatsuren.

Voorts moet het gidskoppel veel werk verzetten om de geschaatste tocht goed af te ronden en de nieuwe tocht van morgen voor te bereiden, inclusief het betrekken van de deelnemers daarbij. De prioriteiten komen dan wel eens in de knel. Het volgende lijstje is een richtlijn die over het algemeen goed werkt (uitgaande van het zoeken/boeken systeem):

1. schaatsplek voor morgen zoeken
2. vandrарhem boeken en erheen rijden

3. isobs maken
4. 1e versie tocht rapport maken, summier tekst met spoor
5. één of twee foto's van het ijs bij isobs en tocht rapport zetten
6. tochtevaluatie met de deelnemers tijdens het avondeten: wat ging goed, wat kan beter?
7. tocht voorbereiding na het eten, plan A en B maken
8. 2e versie tocht rapport indien er tijd voor is
9. briefing over de tocht van morgen, voor het naar bed gaan met alle deelnemers
10. indien gids(en) langer opblijven dan of voorbereiding verfijnen of 3e versie tocht rapport
11. voor ontbijt weersituatie checken, eventueel plan bijstellen
12. tijdens ontbijt volgende ochtend 2e briefing met de deelnemers, herhaling + wijzigingen

Sommige punten kunnen gedelegeerd worden aan deelnemers, zoals het toevoegen van foto's bij de ijsobservaties en het tocht rapport.

Trip evaluatie

De trip evaluatie vindt normaal gesproken plaats tijdens de terugreis, bijvoorbeeld op de pont of op het vliegveld, wanneer de groep even rustig aan een tafel kan plaatsnemen. In feite is het een overkoepelende evaluatie van alle dagtochten, aangevuld met een evaluatie van alle logistieke en sociale aspecten van de trip als geheel. Was de trip een succes en zo ja waarom? Welke zaken kunnen volgende keer beter? Welke tips hebben de deelnemers voor de gidsen, en andersom? De gidsen hebben de mogelijkheid de tocht rapporten tot zeven dagen na de datum van de dagtocht te wijzigen. Belangrijke zaken van de tripevaluatie kunnen op die manier bij de betreffende dagtocht worden ingevoerd. Zaken die de complete trip betreffen, worden bij het tocht rapport van de laatste dagtocht ingebracht.

Ijsrapporteur raadplegen

In alle bovenstaande processen kan een deelproces van toepassing zijn: het raadplegen van de dienstdoende ijsrapporteur van de HLSK. Omdat dit op ieder moment kan plaatsvinden, wordt deze activiteit niet bij ieder proces opnieuw beschreven. In principe streeft het gidsenkoppel zoveel mogelijk zelfstandigheid van de groep na. Op gezette momenten echter, is het goed, raadzaam, leuk of vanzelfsprekend om de ijsrapporteur te raadplegen. De ijsrapporteur doet dienst als informatiebron, adviseur, criticaster, praatpaal en brede schouder. Eén rol heeft de ijsrapporteur echter niet: die van beslisser. Het gidsenkoppel blijft ten alle tijden zelf verantwoordelijk voor de afspraken, beslissingen en acties van de groep. Soms kan de ijsrapporteur de tocht wel (ten strengste) afraden. Maar zelfs dan zijn het de gidsen die uiteindelijk beslissen. Het eerste officiële seizoen van de HLSK heeft geleerd dat het aanbevolen is om voorafgaand aan en gedurende een trip contact te hebben met de ijsrapporteur, indien de ijs- en weersituatie daartoe aanleiding geeft. Vooral wanneer het gidsenkoppel nieuwe of onverwachte situaties aan ziet komen, is het goed de ijsrapporteur te raadplegen. Overigens: ook het feit dat alles goed gaat is vermeldenswaardig. De ijsrapporteur kan zich beter voorbereiden op zijn informatiefunctie, als hij het 'spoor' van de groep op de kaart kan volgen.

Geen letterlijke verplichtingen

Met nadruk stelt de gidscommissie dat de beschrijving hierboven niet bedoeld is als 100% verplicht te volgen stappen. De praktijk is altijd anders dan de theorie, zeker in de overweldigende natuur van Zweden. Vandaar dat afwijkingen naar eigen inzicht zijn toegestaan en zelfs worden aanbevolen, mits daarbij voldaan wordt aan de tien basis principes van de HLSK (zie Uitgangspunten van de Gids).

Oefening

De aanwezige gidsen worden ingedeeld in koppels. De aanwezige docenten spelen drie rollen: twee deelnemers en de ijsrapporteur. Deze rollen spelen ze voor ieder gidsenkoppel.

Vervolgens wordt, parallel door alle koppels, **het organiseren van een trip met één dagtocht** gesimuleerd. Daarbij geldt de volgende indeling:

1. Voeg op <http://test.skridsko.net> een aankondiging van een trip toe. Het gidsenkoppel houdt zich gedurende deze oefening aan de **aankondiging**. Vanaf hier ga je ervan uit dat de aanwezige deelnemer zich heeft ingeschreven op de trip. Neem maximaal 10 minuten de tijd.
2. Trip voorbereiding gedurende 30 minuten. Communicatie met de twee deelnemers en de ijsrapporteur is uitsluitend via **email** mogelijk. Kies zelf het gebied in Zweden waar de trip gaat plaatsvinden en houd je in de rest van deze oefening aan dit gebied.
3. Tocht voorbereiding gedurende 30 minuten. De **briefing** van de dagtocht met een van de deelnemers is mondeling, zodra een van de twee beschikbaar is, in een kort gesprekje van **drie minuten**. Communicatie met de ijsrapporteur is uitsluitend via email mogelijk.
4. Tocht rijden: maak een virtuele ijsobservatie van het ijs tijdens de tocht op <http://test.skridsko.net>. Maximaal 10 minuten.
5. Tocht evaluatie en rapportage, 40 minuten. Communicatie met de ijsrapporteur uitsluitend via email mogelijk. Communicatie met een van de deelnemers is mondeling mogelijk, zodra hij beschikbaar is, in een kort gesprekje van drie minuten. Ieder gidsenkoppel moet minimaal een ijsobservatie en een tochtrapport op <http://test.skridsko.net> invoeren.
6. Trip evaluatie, 30 minuten. De trip evaluatie vindt plaats op de boot tijdens de terugreis. Communicatie met een van de deelnemers in de vorm van een drie minuten gesprek. De ijsrapporteur is uitsluitend per email bereikbaar. Ieder gidsenkoppel moet het tochtrapport op <http://test.skridsko.net> aanvullen met minimaal twee geleerde items.
7. Evaluatie van de oefening, 30 minuten. Ieder gidsenkoppel vertelt in vijf minuten wat er goed ging, wat er beter kon en wat er geleerd is. De deelnemers en de ijsrapporteur reageren.

Beter is slechter dan goed genoeg

Het gaat er in deze oefening niet om dat alle details volgens de regelen der kunst worden uitgewerkt. Bijvoorbeeld, het item 'kostenregeling', hoeft niet volgens de HLSK-regeling te worden uitgewerkt. Als de stelling is 'we delen de kosten' en iedereen in de groep is akkoord, dan is dat goed genoeg.

Iets vergeten?

Zodra je erachter komt dat je in een voorgaande fase iets vergeten bent, moet je in het 'nu' improviseren. Je kunt niet terugspringen, dat kan in het echt ook niet.

Scheidsrechter

De ijsrapporteur geeft de start en stop signalen van de verschillende fasen in de oefening. Hij beslist tevens wat er gebeurt als er iets uit de hand loopt of in een impasse terecht komt. Veel plezier en succes gewenst!